

H7A – Ahaa -reaktio

Oikealla Ahaa -reaktion käytöllä saadaan aikaan selvemmät kiimat ja korkeampi oksitosiini -hormonin eritys.

1. Karjukontakti kolmena ensimmäisen päivänä vieroituksen jälkeen

- Sulje karju emakoiden eteen vieroituksen jälkeen
- Käytä eri karjuja päivän aikana
- Käytä vanhimpia karjuja
- Voidaan olettaa, että muutama emakko saattaa näyttää kiimaa ensimmäisten kolmen päivän aikana vieroituksen jälkeen. Sen vuoksi:
  - Kun suljet karjun emakoiden eteen, tarkkaile emakoiden seisontarefleksiä.
  - Emakko joka näyttää hyvää seisontakiimaa, ilman lisästimulointia, on siemennettävä 12 tunnin kuluttua.
- Kolmen päivän kuluttua vieroituksesta vie karju kokonaan pois siemennysosastosta

2. Karjun käyttö neljä – kuusi päivää vieroituksen jälkeen

- Ennen kiimantarkkailun aloitusta eläimet on ruokittu ja ne ovat siitä jo rauhoittuneet
- Tuo karju pääsiemennyspäivinä emakoiden eteen vasta, kun olet valmis siementämään.
- Yhtäaikaisessa karjukontaktissa ei saa olla, kuin neljästä kuuteen emakkoa kerrallaan. Käytä sen takia karjuportteja tai -vaunua.
- Käytä useampia karjuja samanaikaisesti karjukäytävällä.
- Päästä karju eteenpäin, vasta kun siemennys on valmis.

3. Karjun käyttäminen kiimantarkkailussa ja ensikoilla

- Vaihda iltapäiväksi toinen karju, kuin mitä käytit aamupäivällä
- Kun tuot karjun emakoiden eteen, valvo kiimat hyvin
- Tuo karju ensikoiden eteen niiden 1. kiiman perusteella oikeaan aikaan.

Karju emakon edessä tekemässä Ahaa -reaktiota

Karju on aikaisintaan sukukypsä 7 – 8 kk iässä, ja suositellaan ottaa käyttöön vasta, kun se on yli 8 kk ikäinen.

Karjuvaunulla tai karjuporteilla voidaan hallita karjukontaktia siemennyksien yhteydessä.

Ensimmäisten kolmen vuorokauden aikana vieroituksen jälkeen on odotettavissa, että 2 – 4 % emakoista näyttävät kiimaa, riippuen ruokinnasta ja imettäjäemakkojen määrästä.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

1. Emakoille on annettava välittömästi vieroituksen jälkeen karjukontaktia yhdellä tai useammalla karjulla. Ensimmäisinä kolmena päivänä vieroituksen jälkeen emakoilla ja karjulla (karjuilla) pitäisi olla "vapaa pääsy" toistensa luo. Eläinten on pystyttävä näkemään toisiaan ja niillä on oltava mahdollisuus kärsäkontaktiin. Karjun vaihtaminen emakoiden edessä puolilta päivin, parantaa karjun aktiivisuutta, niin kauan, kun karjut eivät tunne toisiaan. Karju, joka on kilpailuhaluinen, tyypillisesti erittää vaahtoa ja röhköttää enemmän ja siten erittävät enemmän tärkeitä kiimaa stimuloivia hormoneja karjun suuontelosta.

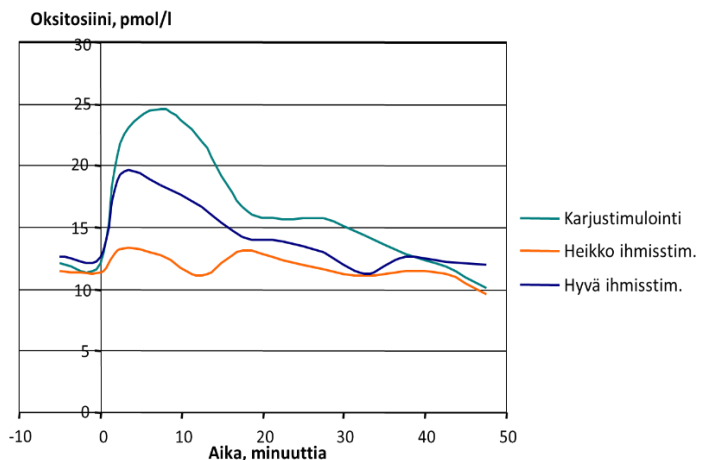
Karjujen on oltava sukukypsiä, sekä mieluiten jonkin verran kokemusta. Vanhemmilla karjuilla on parempi vaikutus, kuin nuorilla. Huomioi kuitenkin, jos sijoitat karjun emakoiden eteen pitkäksi aikaa, alueen on täytettävä useita lakisääteisiä vaatimuksia.

Kolmen päivän kuluttua poista karju emakoiden edestä omaan osastoonsa. Jos et pysty tätä tekemään, järjestä eläimet vähintään niin, ettei emakot ja karjut näe toisiaan / mahdollisimman kaukana osastossa toisistaan.

2. Huolehdi, että kaikki siemennystyötä tekevät henkilöt ovat täysin valmiita työhön, ennen kuin tuot karjun emakoiden eteen. Siirrä karju juuri niiden emakoiden eteen, minkä kiimat haluat tarkastaa. Niiden emakoiden, mitä kiimantarkkaillet, on nähtävä karju, sekä niillä oltava mahdollisuus kärsäkontaktiin karjun kanssa.

On tärkeää, että karju on kontaktissa vain niin monen emakon kanssa, mitkä on mahdollista siementää 15 – 20 minuutin kuluessa. Estä karjun pääsy portein vain 4 – 6 emakon eteen kerrallaan. Toinen vaihtoehto on käyttää karjuvaunua, etenkin, jos karjukäytävä on hyvin leveä.

Oksitosiini -hormoni laittaa kohdun supistelemaan ja siten kuljettamaan siittiöt perille. Siittiöt eivät itse jaksa uida kuin n. 1,5 cm matkan, kuitenkin matkaa on jopa yli 1 metri, joten emakon on kuljetettava siittiöt oksitosiini -hormonin avulla. Karjukontaktin annosta 20 minuutin kuluessa oksitosiinin vaikutus loppuu. Tämän jälkeen emakko voidaan stimuloida uudelleen, mutta vasta 30 – 40 minuutin kuluttua. Tämän vuoksi, ei saisi "herättää" yhtään enempää emakoita, mitä ehdit siementämään 20 minuutin kuluessa.

Käytä useampia eri karjuja, sillä karjut tulevat aktiivisemmiksi, kun ne tunnistavat hajusta jonkun toisen karjun käyneen karjukäytävällä emakoiden edessä. Lisäksi emakoille on myös eduksi käyttää eri karjuja kiimantarkkailussa. Jos tilallasi on useampia henkilöitä tekemässä siemennystyötä, voisi olla hyödyksi käyttää useampia karjuja yhtä aikaa karjukäytävällä. Karjut on toki eroteltava karjukäytävällä portein omiin välikköihinsä.

Jotta Ahaa -reaktio on mahdollinen seuraavallakin kiimantarkkailukerralla, on karju palautettava omaan karsinaansa siemennestyön päättyessä.

3. Karjun aktivointiin auttaa, kun sille antaa käytetyn paperin, missä emakon kiimalimaa. Karjun tulisi myös astua 14 päivän välein, mieluiten heti kiimantarkkailu työn päätyttyä "palkaksi" hyvästä työstä. Jos karju ei ole tarkoitettu kuin hajukarjuksi, voi sen antaa astua aina joskus kiimaisia heti teuraaksi meneviä emakkoja.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin